

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
КИРИЛО - МЕТОДИЕВСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР
CYRILLO - METHODIAN RESEARCH CENTRE
BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

София 1000, п.к. 432, ул. „Московска“ 13, тел. 987 02 61/ BG, Sofia 1000, P.O.B. 432, Moskovska str. 13, tel. (359 2) 987 02 61
e-mail: kmnc@bas.bg : fax: (359 2) 986 69 62

УТВЪРЖДАВАМ: .....

ПРОФ. Д-Р ВЕСЕЛКА ЖЕЛЯЗКОВА
ДИРЕКТОР

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР - БАН
2024 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Счетоводната политика е изготвена на база действащото счетоводно законодателство – Закон за счетоводството, Закон за публичните финанси, счетоводни стандарти (приложими за бюджетните организации), Сметкоплан на бюджетните организации (СБО), както и всички други нормативни документи и указания, отнасящи се до дейността на бюджетните организации при спазване на основните принципи на счетоводството.

КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР е академично звено на БАН и в качеството му на такова, е длъжно и се съобразява изцяло с възприетата и утвърдена счетоводна политиката на БАН.

Настоящата счетоводна политика, като съвкупност от принципи, изходни положения, концепции, правила и процедури, съдържа възприетите от Българска академия на науките (БАН) конкретни принципи, бази, установени правила и практики за отчитане на дейността самостоятелните структурни звена при изготвянето и представянето на финансовите отчети и в частност на дейността на КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР - БАН (КМНЦ - БАН).

Основната цел на счетоводната политика е да даде сигурност, че информацията, съдържаща се във финансовия отчет на КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР - БАН (КМНЦ - БАН), е надеждна и безпристрастно отразява сделки и събития.

В обхвата на счетоводната политика попадат и вътрешните нормативни актове, отразяващи спецификата на дейността и нейната организация в академичните институти и другите самостоятелни структурни звена на БАН и в частност на дейността на КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР - БАН (КМНЦ - БАН).

Счетоводната политика на БАН подлежи на оповестяване в приложението към годишния финансов отчет, съгласно т.1.4 от Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на МФ.

II. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Отчитането на дейността на БАН и разработването на финансовите отчети се осъществява въз основа на прилагане на принципите, предвидени в чл.26, ал.1 от Закона за счетоводството, а именно:

- 1. Действащо предприятие** – приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще;
- 2. Последователност на представянето и сравнителна информация** - представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите за оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващи отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;
- 3. Предпазливост** – оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат
- 4. Начисляване** – предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването – ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;
- 5. Независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс** – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;
- 6. Същественост** – предприятието представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер;
- 7. Компенсиране** – предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;
- 8. Предимство на съдържанието пред формата** – сделките и събитията се отразяват счетоводно съобразно тяхното икономическо съдържание, същност и финансова реалност, а не формално според правната им форма;
- 9. Оценяване на позициите**, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти;

III. СЧЕТОВОДНА СИСТЕМА

Прилаганата форма на счетоводство осигурява обективност, точност, пълнота, достоверност, достъпност, навременност и отвореност на счетоводната информация с оглед мотивиране на управленските решения.

При изграждането и поддържането на счетоводната система звената на БАН осигуряват:

- 1.** Всеобхватно хронологично регистриране на счетоводните операции въз основа на първични счетоводни документи. Звената на БАН осъществяват счетоводството на основата на документалната обосновааност на стопанските операции

2. Ръководителят на всяко звено на БАН е отговорен за своевременното съставяне на отчетите, които трябва да дават вярна и честна представа за финансовото състояние и резултатите от дейността.

3. Лицата, които са съставили и подписали счетоводните отчети и техническите носители са отговорни за достоверността на информацията в тях.

4. Съставител на годишния финансов отчет и на междинните финансови отчети е главния счетоводител или друго лице, отговарящо на изискванията на Закона за счетоводството, което е в трудово правоотношение със звеното, специално наето физическо лице, или счетоводно предприятие, регистрирано по Търговския закон, което отговаря за своевременното им изготвяне и за организацията на счетоводната отчетност.

V. ПРИНЦИПИ, ПОДХОДИ, ПРАВИЛА, БАЗИ И ПРОЦЕДУРИ ЗА ОТЧИТАНЕ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ, ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ВЪВ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ОТЧИТАНЕ НА КАПИТАЛА

За счетоводно отчитане на капитала в КМНЦ БАН се използват сметките от групи 10 „Разполагам капитал“, 11 „Акумулирано изменение на нетните активи“ и 12 „Изменение на нетните активи за периода“. Сметките от група 12 „Изменение на нетните активи за периода“ се използват при годишното приключване на сметките за приходи и разходи. Сметките от група 11 „Акумулирано изменение на нетните активи“ се използват за приключване на сметките от група 12 „Изменение на нетните активи за периода“.

2. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ И НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Дълготрайните активи в звената на КМНЦ БАН се отчитат съгласно Класификация на разходите за придобиване на дълготрайни активи в системата на БАН (Приложение №1)

2.1. Дълготрайни материални активи са всички ресурси (средствата и обектите), в които е направена дългосрочна инвестиция, очаква се да бъдат използвани в дейността на звената през повече от един отчетен период и са със стойност над определения (възприетия) за системата на БАН стойностен праг на същественост.

Дълготрайни материални активи са установими нефинансови ресурси, придобити и притежавани от звената на БАН, които:

- имат натурално - веществена форма;
- използват се за производството и/ или доставката/ продажбата на активи и услуги, за отдаване под наем, за административни и други цели;
- очаква се да бъдат използвани през повече от един отчетен период;
- са със стойност на придобиване по-голяма или равна на 1000 лева (без ДДС).

Признаване на ДМА - един актив се признава и се отчита като ДМА, когато са изпълнени следните условия: **първо** - отговаря на определението за ДМА, **второ** - стойността на актива може надлежно да се изчисли, **трето** - предприятието очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива. Това е възможно и в случаите, когато един ДМА се състои от разграничими съставни части, които отговарят поотделно на критериите за признаване на ДМА.

монитор) се завеждат като ДМА по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване”, независимо, че тяхната индивидуална стойност може да е под минималния праг. С разходите за последваща подмяна на **несъществените елементи (клавиатура и мишка)** не се променя стойността на вече признатия актив (т.е. отчитат се като текущи разходи). Ако общата стойност на отделните компоненти е под 500 лв. без ДДС, но общата като компютърна конфигурация надвишава 500 лева без ДДС – актива се признава балансово по сметка 2041. Ако е под минималния праг на същественост от 500 лв. без ДДС, актива се изписва на разход и се завежда задбалансово по сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход”.

При прилагането на праговете за същественост не следва да се взема предвид ефектът върху отчетната стойност на актива от признаването или непризнаването на данъчен кредит по ДДС и други данъци, **т.е. за целите на праговете на същественост в стойността на актива не се включват ДДС и другите данъци.**

Активите, които са със стойност по-ниска от 1000 лв., *задължително* се третираат и *отчитат като краткотрайни активи* (материални запаси).

Считано от 01.01.2017 г. попадналите под прага на същественост активи, при въвеждането им в употреба, се отчитат като текущ разход и се водят задбалансово по **сметка 9909 ”Други активи в употреба, изписани като разход”**, когато стойността им е над 100 лв. без ДДС и ще се използват за повече от един отчетен период.

2.4. Придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи могат да се придобиват чрез:

А. Покупка – с покупната стойност се дебитираща съответната счетоводна сметка за активи, срещу кредитиране на сметки от **група 40 Доставчици**.

Б. По стопански начин – разходите, формиращи себестойността на активите, които се придобиват или ремонтират по този начин, след текущото им начисляване/отчитане по сметките от **група 60 Разходи по икономически елементи**, в края на всяко тримесечие се отнасят по сметките от **група 65 Разходи за придобиване на активи, текущ и основен ремонт по стопански начин**. При наличието на незавършено производство, строителство или основен ремонт на дълготрайни материални, нематериални активи или материални запаси *в края на тримесечието*, се дебитираща **сметки 2071 Незавършено строителство, производство и основен ремонт** или **3010 Незавършено производство**. Конкретните счетоводни операции при придобиването на различните видове ДМА, НМДА и МЗ следва да са в съответствие с изискванията, определени в документите на Министерство на финансите, отнасящи се до счетоводната отчетност в бюджетните организации.

В. Възлагане на външни изпълнители – натрупването на разходите, формиращи стойността на актива, се извършва по **сметка 2071 Незавършено строителство, производство и основен ремонт**. Готовият дълготраен актив се заприходява по цена на придобиването по съответната сметка за дълготрайни активи.

Г. Безвъзмездно

➤ От организации – структурни звена от системата на БАН – чрез **сметки от подгр.760 Организацията, която предоставя актива, дебитираща сметките от подгр. 760 срещу кредитиране на съответната сметка от група 20 , 21 или 30 , а организацията, която получава актива дебитираща съответната сметка от група 20, 21 или 30 срещу кредитиране на сметките от подгрупа 760**. Изисква се потвърдително писмо от съответно звено – получател на актива и копие от мемориалния ордер, с който получения актив е заприходен.

За отразяване на погасителните вноски:

ДТ с/ка 1911 „Задължения по финансов лизинг към местни лица“
КТ с/ка 1913 „Текущ дял по финансов лизинг към местни лица“

За отчитане на текущите лихви, попадащи се за периода на лизинговите вноски:

ДТ с/ка 6241 „Разходи за лихви по финансов лизинг от страната“
КТ с/ка 1917 „Коректив на номиналната стойност на задълженията по финансов лизинг към местни лица“

При плащане на вноските:

ДТ с/ка 1913 „Текущ дял по финансов лизинг към местни лица“
КТ с/ки гр. 50, 75

Отразяване на сумите по параграфите на ЕБК в отчета за касово изпълнение на бюджета:

При придобиването на актива от лизингополучателя – с неговата цена на придобиване (справедлива стойност):

§52
§93-17 „Задължения по финансов лизинг и търговски кредит(+)
На основание т. 7.4.7 от ДДС №20/2014 г. тази операция се счита за паричен поток и се отразява в колона „операции, приравнени на касов поток“ в отчета за касово изпълнение.

Съгласно т.6.5 от ДДС №13 от 20.12.2013 г. на МФ с дължимите вноски по договора:

§29-91 „Други разходи за лихви за местни лица“
§93-18 „Погашения по финансов лизинг и търговски кредити (-)“
§95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)(§§66-02)

2.5. Първоначална оценка на дълготрайните активи

Дълготрайните материални и нематериални активи първоначално се представят/заприходяват по:

- **цена на придобиване**, която включва покупната цена /фактурната стойност, включително невъзстановимите данъци и мита/ и всички преки разходи, свързани с придобиването.

Преки разходи, свързани с придобиването на актива и привеждането му в работно състояние, са:

- разходи за подготовка на обекта /на терена, където ще се използва активът/;
- разходи за първоначална доставка и обработка;
- разходи за монтаж;
- разходи за привеждане в работно състояние на придобития дълготраен актив;

22.12.2017 г.). Така на практика дълготрайните активи ще се представят в края на годината в годишния финансов отчет по балансова стойност, която представлява цената на придобиването им, намалена с обезценката им, когато е налице траен спад в стойността им.

Допустимия алтернативен подход на т.7.2 от НСС16 се прилага за сграден фонд и земи, в случай че отчетните стойности на тези ДМА (напр. някои недвижими имоти – сграден фонд от административни, жилищни и други сгради) останат във времето *нереално занижени*, спрямо съществуващите стойности на счетоводните оценки, по които същите се могат да се реализират в даден момент, за такива активи може да се извърши преглед на съществуващите им счетоводни оценки и да се коригира (в посока на увеличение) стойността им до тяхната пазарна стойност.

Преоценките на дълготрайните активи се извършват и документират в съответствие с разпоредбите на настоящата счетоводна политика. При положителна преценка, увеличението на стойността на активите се отнася по кредита на **сметки от група 78 „Увеличение/намаление на нетните активи от преценка“**. При отрицателна преценка (при обезценка), намалението на стойността на активите се отнася по дебита на **сметки от група 78 „Увеличение/намаление на нетните активи от преценка“**.

2.7. Обезценка на активите

В съответствие с т. 16.24. и т. 36.1. от ДДС № 20/2004 г. се възприема за нефинансовите активи /дълготрайни материални и нематериални активи, без стокowo-материалните запаси/ да се извършва преглед за обезценка *най-малко веднъж на три години (т. 86 от ДДС № 07 от 22.12.2017 г. на МФ)*.

В структурата на БАН се приема срокът за обезценка да е веднъж на две години, като същата се извършва в края на отчетния период във връзка със съставянето на ГФО.

При прегледа за обезценка на ДМА се спазват следните основни процедури:

а/ при прегледа на ДМА и ДНА се съпоставя балансовата им стойност с текущата възстановима стойност т. е. справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текуща покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода. За тези, които нямат пазарен аналог може да се извърши експертна оценка на очаквания размер на разходи за придобиване, ако такъв актив би бил придобит към датата на преглед за обезценка;

б/ при преглед за обезценка на сгради се взема предвид освен пазарната цена на жилищата в съответния район и текущата оценка на подобренията;

в/ обезценка на ДМА и ДНА, с изключение на сграден фонд и земя, се отчита когато на лице е траен спад в размер по - голям от 20 % на цените на съответните активи;

г/ обезценка на сграден фонд, се отчита когато на лице е траен спад в размер по - голям от 2 % на цените на съответните активи;

Прегледът за обезценка се извършва въз основа на заповед, в която се определя класа /видовете активи, подлежащи на преглед за обезценка/, както и се назначава комисия за осъществяването ѝ.

Прегледът за обезценка на всеки клас активи се извършва от назначената със заповед комисия, в която се включва и лице със съответните професионални познания по отношение конкретния клас активи. Например при тест за обезценка на компютри – компютърен специалист от наличния административен капацитет; при тест за обезценка на транспортни средства – шофьор от наличния административен капацитет и пр. При прегледа /теста/ за обезценка комисията съпоставя *балансираната стойност* на

Счетоводна политика на КМНЦ - БАН

- когато активът е напълно негоден за употреба и от него не се очакват никакви икономически изгоди, той може да се бракува, като отчетната му стойност се отразява направо като разход.

Бракуване на материални активи се допуска само при наличие на причини и доказателства за тяхната негодност, оформени в акт за брак от компетентна комисия, назначена от Ръководителя на звеното. В комисията задължително се включва експерт по съответния вид активи. Чрез акта за брак следва по **неоспорим начин** да се докаже невъзможност за реализацията на активите при сделка за продажба и каквато и да е икономическа изгода от тях. Актът за брак се утвърждава от Ръководителя на звеното. При бракуване чрез ликвидация, намалението на отчетната стойност на материалния актив се отразява чрез **сметки от подгрупа 699 „Намаление на нетните активи от други събития”**.

Счетоводни записвания:

Д-т с/ка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития” - с балансовата стойност

Д-т с/ки от подгрупа 241 "Амортизация на ДМА" - с акумулираната амортизация

*К-т с/ки от група 20 „Дълготрайни материални активи”
- с отчетната стойност*

- при установяване на липса на активи, за която няма установен извършител /при кражба, пожар/, цялата отчетна стойност на актива се отнася по сметките от **сметки от подгрупа 699 „Намаление на нетните активи от други събития”**, а евентуалното вземане се отразява задбалансово по сметка **9289 „Други дебитори по условни вземания”**. След издаване на протокол от съответния орган на МВР, при невъзможност за откриване на материалния актив, следва да се заличи условното вземане. При възникване на обстоятелства, даващи достатъчно надеждни основания, че конкретен размер на вземането може да се реализира /установен извършител, наличие на реална възможност за плащане или прихващане с насрещно задължение на организацията и др./ съответната част се отписва от задбалансовата сметка и се завежда балансово.

При установени липси и доказана вина на материално-отговорно лице, възниква вземане на звеното от това лице по справедлива /пазарна/ или по отчетна цена – по по-високата от двете, като сумите се събират чрез удръжки или доброволни вноски.

Счетоводни записвания:

1. изписване на липсата

Д-т с/ка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития” - с балансовата стойност

Д-т с/ки от подгрупа 241 "Амортизация на ДМА" - с акумулираната амортизация

*К-т с/ки от група 20 „Дълготрайни материални активи”
- с отчетната стойност*

капитализирани активи в отчетна група /стопанска област/ „Други сметки и дейности”.

При изписване на разход и капитализиране на активи при тяхното придобиване в отчетни групи „Бюджет” и „СЕС” /ДДС 14 от 30.12.2013г. на МФ/ се съставят следните счетоводни статии:

Отчетна група „Бюджет”/ „СЕС”

Д-т с/ки 6075- 6079

К-т с/ки раздел 4, гр.50, гр.74 и др.

Отчетна група „ДСД”

Д-т с/ки от гр.22 „Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група „ДСД”

К-т с/ка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „ДСД”

При преактуване или разделяне и обединяване на съществуващи имоти, без съществена промяна на техните параметри, които са признати в отчетността на организацията по една и съща синтетична счетоводна сметка, следва да се съставят само съответните записвания по аналитични партиди и подсметки към съответната счетоводна сметка, по която е отразяван съществуващия до момента актив /г.7.1 от НСС 16 „Дълготрайни материални активи“/.

☀ Отчитане на прилежащи към сгради и съоръжения земи

Отчитането на прилежащите към сгради и съоръжения земи, е чрез сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи” в отчетна област „Бюджет”.

По сметка 2010 се отчитат само земите, прилежащи към активи, които подлежат на отчитане по група 20 от СБО (за земите, прилежащи към активи от група 22, се използва сметка 2201).

Подлежащите на отчитане по сметка 2010 и 2201 земи и гори се капитализират (признават балансово) независимо от стойността на актива.

☀ Отчитане на книгите в библиотеките

По сметка 2204 „Книги в библиотеките” подлежат на отчитане независимо от тяхната стойност само тези активи, които представляват библиотечен фонд. Книгите в библиотеките се капитализират в отчетна област „ДСД” (т. 20 от ДДС № 8 от 16.09.2014 г.). В системата на БАН се възприема подход по сметка 2204 да се отчита само агрегираната стойност на придобитите активи, при условие, че се осигури необходимата информация за отделните единици от тези активи (включително и отчетната им стойност) извън системата на двустранното счетоводно отчитане, като организацията и съхраняването на информацията следва да дава възможност за прилагането на тестове за обезценка на агрегираната стойност на съответната съвкупност от активи.

За всички останали подобни активи, като книги, учебна литература, наръчници, сборници, бюлетени, годишници, периодични и ежедневни печатни издания, рекламни материали и др., които не представляват библиотечен фонд, придобиването им се

съответствие с изискванията на **Наредба № Н-6 от 11.12.2009 г. за формиране и управление на музейните фондове.**

2.11. Активите, съхранявани на отговорно пазене, се отчитат задбалансово по сметки 9110 Чужди дълготрайни активи и 9120 Чужди материални запаси.

3. КРАТКОТРАЙНИ АКТИВИ

Краткотрайните активи включват :

- ✓ Парични средства
- ✓ Краткосрочни вземания
- ✓ Материални запаси

3.1. Парични средства са притежаваните от звената на БАН авоари, като касови или банкови наличности по сметки в български лева и чуждестранна валута, открити при спазване на изискванията на съответните нормативни документи. При счетоводното отчитане на паричните средства се изпълняват и разпорежданията на Министерство на финансите и Българската народна банка.

Паричните средства в чуждестранна валута се отчитат по курс на придобиване. Разликите от промяна на валутните курсове при операциите с валута, се отчитат като положителни или отрицателни курсови разлики по сметка **7391 Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи.**

Валутните парични наличности се преоценяват в края на всеки месец. Увеличението/намалението на курса на валутата спрямо лева се отчита чрез сметка **7804 Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции).**

3.2. Като краткосрочни вземания се класифицират вземанията в срок до 12 месеца от тяхното възникване. Те могат да бъдат вземания от клиенти, от доставчици, подотчетни лица, съдебни, присъдени и други краткосрочни вземания.

3.3. Материални запаси – класифицирането и отчитането на стоково-материалните запаси се извършва съобразно изискванията на **НСС - 2** и заложената в СБО класификация на материалните запаси.

Материалните запаси се оценяват по доставна стойност, която включва разходите по закупуването. Търговската отстъпка и други подобни компоненти се приспадат при определяне на разходите за покупка.

А. Сметка 3020 „Материали“ се използва за отчитането на всички видове материали – както тези, които се използват като консумативи, горива, резервни части и пр. така и тези, които са предназначени за влагане в производствен процес с цел създаване на нова потребителна стойност. Благородните метали, които се използват от звената за извършване на експерименти, синтези и др. дейности, свързани с научните изследвания, се отчитат също по сметка 3020. Всяко едно намаление на материалите, свързано с бюджетната дейност се третира като разход. При отписване на стоково-материалните запаси при тяхното потребление се използва **препоръчителния подход**, регламентиран с **НСС – 2 Стоково-материални запаси**¹.

¹ НСС 2: Препоръчителен подход

9.1. Стоково-материалните запаси се отписват по метода на конкретно определената стойност, когато тяхното потребление засяга конкретни партии производства, проекти или клиенти.

9.2. Когато няма условия за прилагане на метода на конкретно определената стойност, препоръчва се да бъде използван един от следните методи:

а) първа входяща - първа изходяща (fifo) стойност, при който:

При издаване на фактура на клиент тя задължително се осчетоводява (с оглед спазване на принципа на такущото начисляване), независимо от момента на последващото постъпване на сумите.

В края на годината *последователното прилагане на принципа на текущото начисляване* изисква да бъдат начислени *краткосрочните вземания и задължения и съответно приходите и разходите*, натрупани и отнасящи се за съответния период, независимо че конкретният първичен счетоводен документ /фактура и др. / може да е издаден/получен в следващия отчетен период. В този случай чрез използване на съответните сметки от **подгрупа 496 Корективи за вземания** и прилагат изискванията на т. 48. и 49. от ДДС № 20/2004 г.

4.3. Взаимоотношенията с персонала се отразяват по сметките от **група 42 Разчети с персонала**. Чрез сметките от **подгрупа 422** се отразяват разчетите със служителите в чужбина, наети на работа по местното законодателство на съответната държава.

4.4. За счетоводното отчитане на предоставените суми за **служебни аванси**, които по същество са вземане на организациите, се използват сметките от **подгрупа 426 Подотчетни лица**. Предоставените служебни аванси на служителите в чужбина – български граждани, се отчитат по **сметка 4261 Вземания от подотчетни местни лица**, а сумите, предоставени на служители, назначени по чуждестранното законодателство – по **сметка 4262 Вземания от подотчетни чуждестранни лица**. Служебен аванс се разрешава на основание заповед за командировка, обучение, на материално-отговорни лица за разплащания при закупуване на материали и др. При отпускането на служебни аванси, сумата се отнася по параграф от ЕБК, който се определя в зависимост от естеството на разхода, за който се отпуска служебния аванс. След представяне на авансовия отчет, изразходваната сума се прецизира и разпределя по коректните параграфи.

В края на годината неотчетени суми може да има само при наличие на изключителен случай /при наличие на служебни аванси за командировки в страната и в чужбина/.

4.5. Вътрешни разчети

В системата на БАН и нейните структурни звена на основание т. 37 от ДДС 03/31.03.2016 г. *се възприема подходът сметка 4500 „Вътрешни разчети“ да се приключва еднократно* в края на отчетната година. *При този подход, в края на всеки отчетен период сметка 4500 следва да е винаги без салдо. Към 31.12 сметка 4500 се приключва със сметка 1001 Разполагаем капитал по бюджети и бюджетни сметки за съответните отчетни групи “Бюджет“, „СЕС“ и „Други сметки и дейности“.*

На основание т. 36 от ДДС 03/31.03.2016 г. в системата на БАН и нейните структури звена се възприема подхода придобитите в отчетна група (стопанска област) СЕС нефинансови активи, които остават за ползване в отчетността на звената, придобили тези активи, да се прехвърлят в отчетна група (стопанска област) Бюджет или ДСД (в зависимост от естеството на придобития актив) **веднага след приключване на процеса на тяхното придобиване**. Прехвърлянето се извършва чрез сметки 7601 и 7603 при придобиване на **всеки отделен актив**.

4.6. Вземанията и задълженията в системата на БАН се класифицират като краткосрочни и дългосрочни.

А. Краткосрочни са вземанията и задълженията, чийто срок на уреждане е по-кратък от 12 месеца – вземания и задължения от и към доставчици и клиенти, персонал, данъчни задължения.

☀ Необходимо присъщи разходи, свързани с поети ангажименти към международни организации.

6.1. Отчитането на разходите в звената на БАН се организира по раздели, групи, дейности и параграфи. Фактически извършените разходи *на касова основа* се систематизират по разходни параграфи, които са определени в Единната бюджетна класификация. На *начислена основа* разходите се отразяват по сметките за отчитане на разходите по икономически елементи.

6.2. Критерии за признаване на разходите – в момента на тяхното възникване, независимо от плащането на паричните средства.

6.3. Всички видове **застраховки** се отчитат по подпараграф **10-62 “Разходи за застраховки”** и по счетоводна сметка **6203 Разходи за застраховане**.

6.4. По подпараграф **10-98 “Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи”**, се отчитат:

- Разходи за чуждестранни участници по проекти;
- разходи за представителни цели.

Разходите за представителни цели съгласно Постановление за изпълнение на държавния бюджет на Република България за съответната година се определят ежегодно от съответния ръководител или колективен орган на управление.

6.5 Разходи за пътуване в полза на работници и служители

Звената на БАН могат да извършват разходи в полза на работниците и служителите си за пътуване, както следва:

а) в границите на населеното място, когато това произтича от характера на труда им дейност;

б) от местоживеенето до местоработата и обратно, когато се намират в различни населени места – за лицата със специалност и квалификация, изискващи се за съответната длъжност;

в) въз основа на трудовите задължения и изисквания за длъжността, определени с длъжностните характеристики (изисква се утвърден от работодателя списък на длъжностите и на лицата, които имат право на транспортни разноски на това основание);

Разходите по буква а) не се считат за социални и се отчитат като разходи за съответната дейност въз основа на документи, удостоверяващи извършването им (фактури, билети и абонаментни карти).

Когато абонаментните карти, закупени от звеното на БАН се използват за *целите на дейността*, (например за дейността на касиерката при представяне на документи до банките, или дейността на домакина, снабдителя и др.), разходите за тях се отчитат като разходи за външни услуги по § 10-20 „Разходи за външни услуги” и по сметка 6022 „Транспортни разходи”.

6.6 Разходи на персонала за обучение

Разходите на персонала за обучение (включително платените курсове на докторантите) се отчитат по §§10-20 „Разходи за външни услуги” и по дебита на сметка 6025 „Разходи за квалификация и преквалификация на персонала”, когато обучението е осъществено от външен изпълнител и е налице документална обосноваване (фактура). В случаите на обучение на служителите в звеното на БАН, разходите за закупените учебни материали и пособия се отчитат по § 10-14 „Учебни и научноизследователски разходи и книги за библиотеките” и по сметка 6014 „Разходи за учебни материали и

В случаите, когато звената на БАН заплащат такси, които, независимо че са нормативно регламентирани по отделни закони с тарифи, не постъпват и не се отчитат като приходи по консолидираната фискална програма, заплащането на подобни такси се третира като унифицирана цена за **предоставяне на съответната услуга** (като напр. **нотариални такси, таксите за частни съдебни изпълнители** и др. подобни) и се отчита като разходи за външни услуги, съответно на касова основа – по § 10-20 от ЕБК, а на начислена основа – по сметка 6029 „Други разходи за външни услуги” от СБО.

6.9. Разходите, осчетоводени по счетоводните сметки от индивидуалния сметкоплан, съобразен със СБО, трябва задължително да бъдат във взаимовръзка и в съответствие с разходните параграфи и подпараграфи по ЕБК за съответната година, като отклоненията и различията следва да се анализират и за тях да е налице обяснение.

7. НАЧИСЛЯВАНЕ НА ПРИХОДИ И РАЗХОДИ В КРАЯ НА ОТЧЕТНАТА ГОДИНА

Последователното прилагане на принципа на текущо начисляване изисква да бъдат начислени приходите и разходите, натрупани и отнасящи се за съответния период, независимо, че съответният първичен документ за операцията (фактура и др.) може да се издаде/получи в следващ отчетен период.

Така например, за съответната година следва да се начислят разходите за отопление, ел.енергия, вода, телефон, наеми и др., независимо, че фактурите от доставчиците са издадени с дата - следващата отчетна година. Аналогично, следва да се отнесат като приходи, сумите, припадащи се за отчетната година (например приходи от наеми за м. декември, платими през м. януари). В новата отчетна година начислените разходи се сторнират.

По отношение на **признаването на приходите от помощи и дарения** се въвежда прилагането на **отчетна процедура в края на годината за начисляване на вземания и задължения** по тези позиции и съответното сторниране на тези суми в началото на следващата година (подобно на процедурите за начисляване и сторниране на провизии за персонал и на корективите за вземания и задължения съгласно т.49 от ДДС №20/2004 г.).

За получените помощи и дарения, отчетени като приход по сметки от група 74 (подгрупи 741, 747, 748 и 749), следва в края на годината да се установи сумата на неусвоените средства и да се вземат счетоводни записвания по създадените за тази цел сметки от подгрупа 740 „Коректив на приходите от помощи и дарения” и сметка 4989 „Коректив за неусвоени помощи и дарения”

За неусвоените към края на отчетната година получени помощи и дарения (записване за текущата отчетна година):

Дт с/ки от подгрупа 740 „Коректив на приходите от помощи и дарения”
Кт с/ка 4989 „Коректив за неусвоени помощи и дарения”

В началото на следващия отчетен период – червено сторно на коректива за неусвоени помощи и дарения (записване за следващата отчетна година) със стойността на предходното записване:

Дт с/ки от подгрупа 740 „Коректив на приходите от помощи и дарения” червено сторно
Кт с/ка 4989 „Коректив за неусвоени помощи и дарения” червено сторно

Не се начисляват провизии за обжалваните по административен и съдебен ред публични държавни и общински вземания.

В случай, че са налични обстоятелства за начисляване на провизии за задължения, се съставят счетоводни статии, посочени в т. 37 от ДДС № 20/14.12.2004 г.

В обяснителната записка към годишния финансов отчет се оповестява размерът на провизията и кратко описание на нейното естество.

8.2. Начисляване на провизия за вземания

Към края на годината се начислява провизия за вземания по предоставени от звената на БАН аванси, продажби и други разчети.

Не се извършва провизиране на вземанията и обезценка от бюджетни предприятия, БНБ и утвърдени международни организации.

Начисляването на провизията се определя в процент от общата (номинална) стойност на вземането.

Вземанията, които се провизират в звената на БАН се класифицират в три групи:

- трудно-събираеми вземания – след изтичане на 90 дни от крайния срок за погасяване, вземането се класифицира като трудносъбираемо и се провизира с 20% от номиналната стойност;

- несъбираемо вземане - след изтичане на 180 дни от крайния срок за погасяване, вземането се класифицира като несъбираемо и се провизира с 50% от номиналната стойност;

- безнадеждно вземане – при погиване на длъжника, вземането се класифицира като безнадеждно и се провизира на 100% от стойността.

При наличие на доказателства, че безнадеждното вземане е преминало в никога несъбираемо, то следва да се отпише – след уведомяване на Ръководителя с докладна записка, подкрепена със становище на юрист, негова писмена резолюция и сторниране на начислената провизия.

8.3. Начисляване на разходи за провизии на персонала

Към края на бюджетната година в звената на БАН задължително се извършва анализ на неизползваните отпуски от персонала, включително и на припадащите се осигурителните вноски за сметка на работодателя. При анализа следва да се имат предвид очакван брой дни и брой лица, които ще ги ползват през следващата година, периода на ползване на отпуска, структурата на длъжностите и равнището на очакваното заплащане за следващата година, през която ще се ползват отпуските. В размера и структурата на провизиите се включват и припадащите се върху тях осигурителни вноски за ДОО, здравно осигуряване и ДЗПО за сметка на бюджетната организация.

В началото на следващата година провизираната сума се сторнира изцяло и наведнъж.

9. ЗАДБАЛАНСОВА ОТЧЕТНОСТ

9.1. Просрочени вземания и задължения

В съответствие с т. 111 от Ръководство за прилагане на СБП *просрочени* са тези вземания и задължения, начислени по балансови сметки от **раздел 4** от СБО, които не са уредени в договорените (законовите) срокове. За вземанията това могат да бъдат вземания от клиенти, от наеми, от заеми и др. дебитори, а за задълженията – към доставчици, към персонал, за стипендии, по заеми и др. кредитори. Не се смятат за

Кт сметка 9803 „Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение”

Ако сключването на договорът и момента на реализация на ангажимета по него е в рамките на месеца, то той се счита за ангажимент с незабавна реализация.

Начисляването на ангажиментите за разходи с незабавна реализация се извършва периодично, но най-малко веднъж на тримесечие.

Салдото по сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности” следва да показва *наличностите* на поетите ангажименти, които са останали *нереализирани към края на отчетния период*.

Освен отделните сметки за поемането и реализирането на ангажименти (сметки 9800, 9801 и 9803), се използват и отделни сметки за останалите изменения на поетите ангажименти:

➤ Вътрешни трансфери на поети ангажименти – използва се сметка 9804 „Вътрешни трансфери на поети ангажименти за разходи”. Тук се включват за отчитане всички прехвърляния (трансфери) на поети ангажименти в рамките на първостепенния разпоредител – както между отделни единици, така и между отделни отчетни групи (стопански области);

Записванията при получателя са:

Дт с/ка 9804 „Вътрешни трансфери на поети ангажименти за разходи”
Кт с/ка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности”

Записванията при предоставящия са:

Дт с/ка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности”
Кт с/ка 9804 „Вътрешни трансфери на поети ангажименти за разходи”

➤ Прехвърляне на ангажименти от/към други бюджетни организации – използва се сметка 9805 „Прехвърлени ангажименти за разходи от/към други бюджетни организации”. Тук се включва всяко прехвърляне между бюджетни организации от системата на различни първостепенни разпоредители. Записванията при получателя и предоставящия са аналогични на описаните по-горе, при използване на сметка 9805.

➤ Прехвърляне на ангажименти от/към други предприятия – използва се сметка 9806 „Прехвърлени ангажименти за разходи от/към други предприятия”. Тук се включва всяко прехвърляне между бюджетна организация и юридически лица, които не са бюджетни организации. Записванията при получателя и предоставящия са аналогични на описаните по-горе, при използване на сметка 9806.

➤ Изменения в обема/стойността на поетите ангажименти – прилага се сметка 9808 „Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи”. Тук се отчитат всички промени в обема и стойността на наличните ангажименти, произтичащи от промяна на договори, корекции на приблизителни оценки, промяна в стойността/обема на ангажимента в резултат на нормативен акт и всички други подобни промени (без тези, свързани с прехвърлянето на ангажиентите чрез сметки 9804 и 9806), които не водят до прекратяване на ангажимента.

Записвания при корекции в увеличение:

Дт с/ка 9808 „Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи
Кт с/ка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности”

Записвания при корекции в намаление:

Дт сметка 9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация” (червено сторно)

Кт сметка 9803 „Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение” (червено сторно)

Дт с/ка 9989 „Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви“ (червено сторно)

Кт с/ка с/ка 9860 „Възникнали нови задължения за разходи“ (червено сторно)

9.3 Задбалансова отчетност за отразяване на националното и друго съфинансиране по международни проекти.

По сметките от подгрупа 994 „Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори”, звената на БАН – бенефициенти отразяват дела на отделните елементи на финансирането (национално, на Европейския съюз и от други донори) на разходите и придобиването на активи по програми на Европейския съюз, както и по други международни програми и проекти.

Счетоводните операции са:

Дт с/ка 9989

Кт с/ка от подгрупа 994

с припадащата се сума на съответното финансиране (национално, на Европейския съюз и от други донори) в общия размер на разходите (включително и сумите за придобиване на активи).

Дт с/ки от подгрупа 994

Кт с/ка 9989

в определени случаи на корекции, ревизиране на приблизителни оценки и др.

Сметките от подгрупа 994 се приключват в края на годината в кореспонденция със сметка 9989.

Записванията по тези сметки не е необходимо да се взимат при всеки извършен разход. Те могат да се извършват при изготвяне на тримесечни отчети, като се допускат и приблизителни оценки при изчисляването на относителния дял на съответния източник за финансиране, когато не може да се определи точно.

По сметките от подгрупа 994 се отразяват само сумите, които се предоставят безвъзмездно.

Следва да се има предвид, че сумата на съответното съфинансиране се изчислява, като заложеният в съответните програми и договори относителен дял (процент) на съответния източник на финансиране се приложи спрямо сумата на извършените за съответния период разходи и придобиване на активи, независимо как са финансирани плащанията до момента.

Сметка 9940 „Недопустими разходи за сметка на бенефициента” се използва за отчитане на недопустимите разходи, като при необходимост БАН възприема подхода тази сметка да се кредитира със сметка 9989. По същество недопустимите разходи увеличават относителния дял на националното или осигуреното от бенефициента-бюджетна организация финансиране, тъй като те не се покриват от осигуреното от донорите финансиране.

Сметка 9949 „Финансиране на разходи за сметка на бенефициента” се използва за отчитане на предвиденото в съответните програми и договори финансиране

11. ОТЧИТАНЕ НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА ФИНАНСОВО - ПРАВНАТА ФОРМА „СРЕДСТВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”

С оглед формирането на данните в таблици NF-KSF-TRIAL-BAL, RA-TRIAL-BAL, DES-TRIAL-BAL и DMP-TRIAL-BAL се изисква структуриране на подметки с цел идентифициране на счетоводните операции по съответните таблици, обобщената информация от които формира записванията в отчетна група (стопанска област) „СЕС”.

В приложение към оборотната ведомост – таблица NF-KSF-TRIAL-BAL се отчита получаването и разходването на средствата от Кохезионния и Структурните фондове на Европейския съюз, администрирани от Национален фонд. При отчитането на средствата се прилагат указания ДДС №06/2008 година. Тук се представят операциите със средства с източник: Оперативна програма „Развитие на човешки ресурси”, Оперативна програма „Конкурентоспособност”, Оперативна програма „Регионално развитие”, Оперативна програма „Транспорт”, Оперативна програма „Околна среда” и др.

В приложение към оборотната ведомост – таблица RA-TRIAL-BAL се отчитат средствата, получени от Европейския съюз, администрирани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие” /ДФЗ/, основно с източник: Програма за развитие на селските райони, Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”, директни плащания. При отчитане на средствата се прилагат указания ДДС № 06/2008 година. В тази таблица не следва да се отчитат средства с източник национални доплащания към директните плащания и държавни помощи, администрирани от ДФЗ. Същите се отчитат в стопанска област „Бюджет”, предвид разпоредбата на ЗПФ и Закон за държавния бюджет на република България /ЗДБРБ/ за 2014 г., които определят ДФЗ като първостепенен разпоредител с бюджет.

В приложение към оборотната ведомост – таблица DES-TRIAL-BAL се отчитат всички други средства по програми и проекти, финансирани от фондове и институции на Европейския съюз, администрирани и/или получени от бюджетни организации, включително и националното съфинансиране към тези проекти от Министерства на Република България:

- Средствата по предприсъединителните програми на Европейския съюз, администрирани от Националния фонд и Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие”;
- Средствата по програми за трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество (ТГС);
- Средствата по секторните програми „Леонадро да Винчи”, „Еразъм” и „Коменски”;
- Средствата от Европейския бежански фонд, Европейския фонд „Външни граници” и Европейски фонд „Връщане”;
- Средствата по други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на Европейския съюз по смисъла на §1, т.36 от ЗПФ.

В тази таблица се отчитат средствата с източник:

Седма рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности; Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации; Програма за сътрудничество в областта на науката и технологиите (КОСТ 2007-2013); Програма за трансгранично сътрудничество „Румъния – България 2007-2013”; Програма за европейско териториално сътрудничество „Гърция – България 2007-2013”; Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна

☼ всяко авансово финансиране от бюджета на звеното на БАН за покриване на плащания по проекта, независимо от формата на предоставяне, се отчита като трансфер от „БЮДЖЕТ” за „СЕС”;

☼ всяко плащане за сметка на авансовото финансиране от бюджет на звеното на БАН се отчита в „СЕС” според естеството и характера си по общия ред, независимо дали впоследствие ще бъде признато за допустимо или ще бъде признато за недопустимо плащане;

☼ задбалансовата отчетност за поети ангажименти (сметка 9200 и подгрупа 980), нови задължения за разходи (сметка 9860) и за статистиката за финансиране на разходите (подгрупа 994) по проекта се води изцяло и само в отчетна група „СЕС”, независимо от начина на финансиране на плащанията. Прехвърляне на поети ангажименти от „СЕС” в „Бюджет” се извършва *само*, ако за тези налични ангажименти окончателно се спира финансирането по съответната донорска програма и бюджетът поема тяхното изпълнение.

☼ При получаване на съответното финансиране и възстановяване на авансовото финансиране по бюджета на звеното на БАН се взима *само* записване в „Бюджет” и „СЕС” за отразяване възстановяването на предоставения/получения трансфер; (отпада досегашния подход на „сторниране” на отчетения по бюджета разход и „прехвърлянето” му в „СЕС”)

☼ За отчетеното към 31.12.2014 г. авансово финансиране съгласно т. 23 от ДДС 6/2008 г. по бюджета на звената на БАН, което подлежи или се очаква да бъде възстановено след тази дата (т.е. през 2015 г. и следващи години), също се прилагат принципите по новия подход, като се имат предвид и указанията на МФ с писмо № 91-00-89/11.02.2015 г.

За извършени плащания от бюджета на звената на БАН преди да е одобрен даден проект, се прилага досегашния подход на отразяване като разход по бюджета на звеното на преките разходи по проекта. В случай, че проектът бъде одобрен за финансиране със средства от Европейския съюз или по други международни програми, се спазва т. 26.1 от ДДС № 01/26.01.2015 г. В случай, че проектът не бъде одобрен за финансиране със средства от Европейския съюз или по други международни програми – разходите остават за сметка на бюджета на звеното и не се взимат допълнителни записвания.

Отчетна схема за авансово финансиране от бюджета на звената на БАН за плащания по проекти, подлежащи на отчитане в „СЕС” (когато проектът е одобрен):

1. Записвания за начисляване на разходи, придобиване на активи и свързани с тях задължения към доставчици и контрагенти:

Стопанска област „Бюджет”

Записване на начислена основа: X

Записване на касова основа: X

Стопанска област „СЕС”

Записване на начислена основа:

Дт сметки от раздел 5, 3, гр. 60 и др.

Кт сметки от гр. 40 и др.

Записване на касова основа: X

Стопанска област „Бюджет”

Записване на начислена основа:

Дт сметки 5001, 5013

Кт сметка 7532 (до размера на авансовото финансиране от бюджета)

Дт сметки 5001, 5013

Кт сметка 4682 (когато полученото финансиране от донора превишава отпуснатото до момента авансово финансиране от бюджета на бенефициента)

Записване на касова основа:

§62-02(+)/§95-07, 96-07 (-) (до размера на авансовото финансиране от бюджета)

§88-03 (+)/ §95-07, 95-06 (-) (когато полученото финансиране от донора превишава отпуснатото до момента авансово финансиране от бюджета на бенефициента)

Стопанска област „СЕС”

Записване на начислена основа:

Дт сметка 7522 (до размера на авансовото финансиране от бюджета)

Кт сметки 747, 748, 753 и др.

Дт сметка 4682 (когато полученото финансиране от донора превишава отпуснатото до момента авансово финансиране от бюджета на бенефициента)

Кт сметки 747, 748, 753 и др.

Записване на касова основа:

§62-01 (-)/ §46-00, §63-01 (+)(до размера на авансовото финансиране от бюджета)

§ 88-03 (-)/§ 46-00, §63-01 (+) (когато полученото финансиране от донора превишава отпуснатото до момента авансово финансиране от бюджета на бенефициента)

За отчитането от звената на БАН на получаването на аванси по донорски програми от бюджетни организации – администратори на тези средства (НФ, РА към ДФ „Земеделие” и др.) се прилагат подходът на отчитане на разчет между бюджетни организации и коректив съгласно т. 34-38 от ДДС №14/2013 г. (в случаите, когато касовите потоци от тези взаимоотношения се отчитат като трансфери) чрез използването на следните сметки и записвания:

Записване при получаване на аванса:

Стопанска област „Бюджет”

Дт сметка 5001, 5013

Кт сметка 4682

§§96-07, 95-07 (-)/ §§88-03 (+)

Записвания на касова основа:

- А) X
- Б) X
- В) §§63-01 (-)/§§88-03(+)

Тази отчетна схема се използва по аналог и при отчитането на получени аванси от донори за проекти, попадащи в отчетна област „Бюджет” (получени авансови плащания по договори с фонд „Научни изследвания”, други договори с министерства и ведомства, средствата по които се получават под формата на трансфер). В тези случаи записванията на начислена основа се правят в отчетна област „Бюджет” по сметка 7522 и §§61-01. § 62-02 се използва, когато за сметка на бюджета на звеното на БАН се възстановяват суми, отчитани от администратора в отчетна група „СЕС”

13. ОТЧИТАНЕ НА ДЯЛОВИ УЧАСТИЯ И АКЦИИ В ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА

Отчитането на дяловите участия в търговски дружества в системата на БАН по съответните сметки от подгрупа 511 „Дялове и акции в страната” е съобразено с определенията по т. 2 от СС 24 –Оповестяване на свързаните лица, т.т. 2 и 3.1 от СС 28 – Отчитане на инвестициите в асоциираните предприятия

Прилага се методът на собствения капитал.

При отчитането на дяловите участия се прилагат т.т. 28.1, 28.2 и 28.4 от ДДС № 20/14.12.2004 г. на Министерство на финансите.

VI. ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ

Активите и пасивите **се инвентаризират** в съответствие с изискванията на **чл. 28 от Закона за счетоводството** и *указанията на министъра на финансите* по тези въпроси (ДДС № 10/28.12.2017 т.) **най-малко веднъж** на три години , като в.т.1.1 на същото се допуска стъпаловидно прилагане на процедурите за инвентаризиране на отделните класове нефинансови дълготрайни активи и/или по техните местонахождения (населени места, сгради или други териториално обособени места). При избор на такъв подход, той следва да се прилага последователно.

По решение на ръководството на бюджетната организация може да се прилагат и по-кратки срокове на инвентаризация за съответните активи и пасиви.

В структурата на БАН с цел максимално да се унифицира и координира извършването на инвентаризация на активите и пасивите се определят следните срокове:

1. Дълготрайните материални и нематериални активи – веднъж на две години.
2. Активи в употреба, изписани като разход – веднъж на две години.
3. Материалните запаси – всеки отчетен период, преди съставяне на годишния финансов отчет;
4. Останалите активи и пасиви – всеки отчетен период преди съставянето на годишния финансов отчет;
5. Библиотечният фонд (съгласно Наредба № 3 от 18 ноември 2014 г. за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд) – *най-малко веднъж на пет години, като се допуска стъпаловидно прилагане на*

в) **амортизируем актив** – нефинансов дълготраен актив, който подлежи на амортизация съгласно приложимата за бюджетните организации и предприятия по чл. 165, ал. 1 от Закона за публичните финанси /ЗПФ/ счетоводна рамка;

г) **разход за амортизация** – разходът, признат за отчетния период, получен в резултат на разпределяне на амортизируемата стойност на даден актив през предполагаемия му срок на годност;

д) **акумулирана амортизация** – сборът от начислените амортизации през отчетните периоди от началото на срока на годност на амортизируемия актив до момента, включително преизчисления, преоценки и други подобни корекции;

е) **срок на годност** – периодът, през който се предполага, че амортизируемият актив ще бъде използван или количеството продукция, услуги или други измерими икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от използването на амортизируемия актив;

ж) **амортизируема стойност** – стойността на амортизируемия актив, която подлежи на амортизация през предполагаемия му срок на годност. Тази стойност се изчислява като разлика между отчетната стойност на актива и неговата остатъчна стойност;

з) **амортизационна квота** – частта от амортизируемата стойност, която се разпределя между отделните отчетни периоди;

и) **амортизационна норма** – частта от амортизируемата стойност, определена като съотношение с други показатели, свързани с актива, по един от следните начини: в процент – съотношението между амортизируемата стойност, приета за сто, и срока на годност на амортизируемия актив в години; като коефициент на база очаквана производителност (производствен капацитет) – съотношението между амортизируемата стойност и продукция, услуги или други измерими икономически изгоди и потенциал, които се очаква да бъдат получени/реализирани от използването на актива;

й) **отчетна стойност** – стойността, по която активът се води счетоводно в предприятието;

к) **остатъчна стойност** – предполагаемата стойност, която се очаква да се получи от амортизируемия актив при изтичането на срока му на годност след изваждането му от употреба;

л) **балансова стойност** – стойността, по която активът се отразява в счетоводния баланс. Тази стойност представлява разликата между отчетната стойност и акумулираната амортизация. Тя не може да бъде по-ниска от остатъчната стойност на актива.

1. Класифициране на дълготрайните активи на материални и нематериални

1.1. Възприетият подход за класифициране на активите на **дълготрайни материални активи и нематериални дълготрайни активи** в БАН е в съответствие с дефинициите, дадени в СС 16 *Дълготрайни материални активи* и СС 38 *Нематериални дълготрайни активи*.

Дълготрайни материални активи

Съгласно т. 2 от СС 16 дълготрайните материални активи са установими нефинансови ресурси, придобити и притежавани от предприятието, които:

- а) имат натурално-веществена форма;
- б) се използват за производството и/или доставката/продажбата на активи или услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели;
- в) се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период;

- наличие или план за набавяне на достатъчно ресурси, позволяващи на бюджетната организация да получи очакваните икономически изгоди;
- възможност ефективно да изпълнява функционалната си роля в съответствие с намерението на БАН относно употребата му;
- ясно дефинирана и конкретизирана техническа осъществимост;
- г) имат стойност равна или по-голяма от определения праг на същественост съгласно счетоводната политика на БАН (с изключение на програмните продукти, които се признават балансово, независимо от стойността, на която се придобиват).

2. Класифициране на дълготрайните активи на амортизируеми и неамортизируеми

Възприетият подход за класифициране на активите на **амортизируеми** и **неамортизируеми** в БАН е в съответствие с т. 9, буква „в” и т. 23 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

Амортизируем актив е нефинансов дълготраен актив, който подлежи на амортизация в съответствие с приложимата за бюджетните организации и предприятията по чл. 165, ал. 1 от ЗПФ счетоводна рамка (т. 9, буква „в” от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.) .

2.2. Неамортизируеми активи са тези, на които не се начислява амортизация в съответствие с дадените указания в т. 23 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., а именно:

- а) земи, гори и трайни насаждения;
- б) активи с историческа и художествена стойност (включително музейни експонати);
- в) книги в библиотеките;
- г) активи в процес на придобиване;
- д) придобити и временно съхранявани от бюджетна организация нефинансови дълготрайни активи, които подлежат на разпределение/предоставяне/прехвърляне на други бюджетни организации, включително в рамките на БАН;
- е) приети от държавен/общински орган за временно съхранение, управление и продажба (или друга реализация) на конфискувани, отнети и изоставени в полза на държавата/общината нефинансови дълготрайни активи, включително придобити от държавата/общината такива активи на нейни длъжници в производството по несъстоятелност;
- ж) нефинансови дълготрайни активи, които са в процес на реализация (включително и при ликвидация на съответните дейности и обособени звена);
- з) трайно неупотребявани в дейността на бюджетната организация нефинансови дълготрайни активи (за срок повече от една година) при условие, че бюджетната организация изрично ги е идентифицирала и е изготвила реалистична обосновка за това. В случай, че активите започнат да се използват отново като нефинансови дълготрайни активи, за тях отново започва да се начислява амортизация;
- и) амортизируеми активи, които след реконструкция, преустройство и/или ремонт или в резултат на други събития са трансформирани в активи с историческа и художествена стойност;
- й) активи, за които с указание на Министерството на финансите изрично е определено да не се амортизират, а да се прилага само обезценка (това положение не изключва възможността за съответните активи да се прилага модел на последваща преоценка, доколкото изрично не е определено друго с указания на Министерството на финансите);

к) напълно амортизираните (до остатъчна стойност) активи, доколкото балансовата стойност не е увеличена чрез преоценка на актива или не е ревизирана в посока намаление оценката на бюджетната организация за остатъчната стойност на

в) ограниченията върху ползването на актива - правни, фактически и др.

Съгласно дадените указания в т.т. 30-35 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. на Министерството на финансите, **БАН** при утвърден в счетоводната политика стойностен праг на същественост на дълготрайните активи 1000 лв., **определя за амортизируемите активи с първоначална отчетна стойност до 1500 лв. (включително), да се амортизират за две години.** Очакваният реален срок на годност на тези активи може да е по-голям.

Прилага се за всички класове амортизируеми активи, с изключение на тези, които са определени в т. 30.6 и т. от 31- 35 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., чиито срок на годност се определя по общия ред, а именно:

- компютърните конфигурации, освен когато реалният им срок на ползване съвпада с предполагаемия срок на годност;

- когато първоначалната отчетна стойност на актива е очевидно нереално занижена и тя би надвишавала 1500 лв. при преценка;

- при безсрочно предоставени от държавата/общините за управление амортизируеми активи, когато тези активи са заведени по баланса на БАН по сметките от раздел 2 *Дълготрайни активи*;

- капитализирани разходи за основен ремонт и реконструкция (отчетени по сметка 2091) за задбалансово заведени (по сметка 9110) от бюджетната организация наети/предоставени ѝ за ползване за определен срок амортизируеми активи - същите се амортизират за по-краткия от двата срока: очаквания икономически полезен живот на капитализираните разходи или остатъчният срок на наема/ползването на актива.

- за амортизируемите активи, придобити чрез финансов лизинг се определя срок на годност по общия ред. В случай, че към датата на придобиване на актива чрез финансов лизинг е налице голяма вероятност бюджетната организация да върне актива на лизингодателя преди или към края на лизинговия договор, срокът на годност на актива се определя в рамките на срока на лизинговия договор. По подобен начин се процедурира и за амортизиране на капитализираните разходи за основен ремонт на придобит чрез финансов лизинг актив, като в случай, че се очаква активът да бъде върнат в рамките на срока на лизинговия договор, срокът за амортизиране на тези разходи се определя за по-краткия от двата срока: очаквания икономически полезен живот на капитализираните разходи или остатъчният срок на наема/ползването на актива.

В съответствие с т. 50 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., БАН допуска, когато даден актив включва отделни разграничими и заменяеми (подновяеми при основен ремонт или реконструкция) съществени (като стойност) компоненти със срок на годност, различен от този на целия актив, разработването на отделен амортизационен план за съответния компонент, доколкото амортизируемата стойност на целия актив може да се разпредели на разумна база между този компонент и останалата част на актива.

За определяне срока на годност на амортизируемите активи при въвеждането на процеса на амортизиране в системата на БАН се назначават работни групи от експерти – за БАН Администрация със заповед на Председателя на БАН, а за постоянните научни и други самостоятелни звена на БАН – със заповед на съответните директори (**Приложение № VI.1.**).

Работните групи огласяват предполагаемия срок на годност на активите (полезния живот), както и предполагаемата остатъчна стойност в констативен протокол (**Приложение № VI.2.**). Същият е основание за определяне на срока на годност и остатъчната стойност в амортизационния план.

4. Определяне на предполагаемата остатъчна стойност

потенциал, съдържащи се в амортизируемия актив. Предвид естеството на дейността на БАН и в съответствие с дадените указания в т. 44 от ДДС № 05 от 2016 г., линейният метод е най-подходящ за амортизиране на всички класове нефинансови активи в БАН и в нейните подведомствени разпоредители с бюджет.

При линейния метод амортизацията се разпределя пропорционално на периодите, които обхващат предполагаемия срок на годност на амортизируемия актив.

$$\text{ГАН (\%)} = 100 / \text{срока на използване в години}$$

$$\text{ГАК} = \text{АС} * \text{ГАН (\%)}$$

$$\text{МАК} = \text{ГАК} / 12$$

Годишната амортизационна норма (ГАН) е равна на сто разделено на срока на годност в години.

Годишната амортизационна квота (ГАК) е равна на амортизируемата стойност умножена по годишната амортизационна норма.

Месечната амортизационна квота (МАК) е равна на годишната амортизационна квота разделена на 12 месеца.

Избраният метод на амортизация се прилага последователно през отделните отчетни периоди.

6. Счетоводно отчитане на амортизацията

За начисляването на амортизациите се вземат следните счетоводни записвания:

◆ за амортизация на дълготрайните материални активи от гр. 20:

Дт с/ки 6032-6036, 6039

Кт с/ки 2412-2416, 2419

◆ за амортизация на дълготрайните нематериални активи от гр. 21:

Дт с/ка 6030

Кт с/ка 2420

◆ за амортизация на дълготрайните материални активи от гр. 22:

Дт с/ка 6037

Кт с/ка 2417

Разходът за амортизация се начислява в отчетната група (стопанска област), където е позициониран активът към датата на стартиране на начисляването на амортизациите. **В отчетна група СЕС амортизации не се начисляват**, тъй като отчитането по съответните проекти е временно. Съгласно счетоводната си политика БАН възприема подходът придобитите в отчетна група (стопанска област) СЕС нефинансови активи, които остават за ползване в отчетността на звената, придобили тези активи, да се прехвърлят в отчетна група (стопанска област) Бюджет или ДСД (в зависимост от естеството на придобития актив) **веднага след приключване на процеса на тяхното придобиване**. Прехвърлянето се извършва чрез сметки 7601 и 7603 при придобиване на **всеки отделен актив**. (Указания по този въпрос са дадени и в т. 36 от ДДС № 03 от 2016 г. и в т. 17 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.)

За всички случаи на отписване на нефинансов дълготраен актив (продажба, безвъзмездно прехвърляне, липси, кражби, брак и др), отписването се извършва по балансова стойност (отчетната стойност, намалена с акумулираната амортизация) и се съставя следното счетоводно записване:

Дт с/ки гр. 24 – със сумата на акумулираната амортизация (АА)

балансова стойност, фигурираща в отчетността на бюджетната организация – прехвърлител.

◆ **Записвания в организацията – прехвърлител:**

Дт с/ки 2417 или 2419 – с акумулираната амортизация

Дт с/ка 76X2 – с балансовата стойност

Кт с/ки гр. 20, 21 и 22 – с отчетната стойност

◆ **Записвания в организацията – получател:**

Дт с/ки 20, 21 и 22 – с балансовата стойност

Кт с/ка 76X2 – с балансовата стойност

Забележка: При прехвърляне на активи между различни ПРБ получателят не може да завежда актива чрез подхода на брутно отразяване.

След прехвърлянето получателят може да направи преоценка на актива съгласно т. 20.6.9 от ДДС № 20 от 2004 г. и може да амортизира нефинансовия дълготраен актив в съответствие със счетоводната си политика.

Във всички случаи на прехвърляне на амортизируеми активи се съставя протокол, към който се прилага и индивидуалния амортизационен план на прехвърления актив (**Приложение № VI.4.**).

7. Друга информация

Тази информация се представя допълнително по субективна преценка на БАН в съответствие с нейната специфика и характер на дейностите, а именно:

✓ за компютърните конфигурации втора употреба и тези, които са морално остарели се прилага 2-годишен срок на годност, когато същият е реален срок на ползване;

✓ на основание изискванията, дадени в т. 7.1 и т. 7.2 от СС 4 *Отчитане на амортизации*, БАН преразглежда един път на две години оценката за полезния срок на годност на дълготрайните материални и нематериални активи и ако очакванията се различават значително от предишните оценки, срокът на годност се коригира, както и начислената амортизация за текущия и бъдещи периоди.

✓ прилаганият метод на амортизация също се преразглежда на ниво БАН един път годишно и ако е настъпила значителна промяна в очакваните икономически изгоди от тези активи, методът се променя. Промяната на метода на амортизация се осчетоводява като промяна в приблизителните счетоводни оценки, а амортизационните отчисления за текущия и бъдещите периоди се коригират. За минали периоди не се извършва корекция;

✓ промяната на срока на годност се обосновава писмено и се докладва на ръководството на бюджетната организация;

✓ отчетната стойност на амортизируемия актив се преизчислява при обезценка, или преоценка, основен ремонт и подобрения в резултат на което се променя и размера на разходите за амортизация;

✓ при първоначалното определяне на остатъчния срок на годност на амортизируемите активи се допуска да се определи един и същи срок за еднакви по вид активи, при условие, че активите са придобити в рамките на относително близък период и са със сходно физическо състояние и разликите в техните очаквани остатъчни срокове на годност варират в близки граници;

в) изменения в отчетната стойност на налични амортизируеми активи, които могат да бъдат:

- увеличения на отчетната стойност от извършени от предприятието подобрения, и/или

- увеличения или намаления на отчетната стойност по реда на друг счетоводен стандарт или указания от МФ;

г) определяне на нова остатъчна стойност - при промяна в параметрите, които предприятието е взело предвид при определяне на първоначалната остатъчна стойност.

Пример: Промяна в амортизационния план за 2020 г. поради извършен основен ремонт на дълготраен материален актив за 1 800 лв. в края на м. декември 2019 г.

През 2019 г.

ДМА с отчетна стойност 2 000 лв. и остатъчна стойност 200 лв. (10 % от отчетната стойност) е с амортизируема стойност 1 800 лв.; срок на годност 5 г.; амортизационна норма 20 % (100: 5). Начислени разходи за амортизация 360 лв.

В края на декември 2019 г. на този ДМА е извършен основен ремонт за 1 800 лв.

През 2020 г.

Отчетната стойност през 2020 г. се увеличава от 2 000 лв. на **3 800 лв.** (203/2071).

Остатъчната стойност през 2020 г. също се увеличава на 380 лв. (10 % от 3 800 лв.).

Амортизируемата стойност за 2020 г. е: 3 800 лв. – 380 лв. – 360 лв. = 3 060 лв..

Срокът на годност не е променен от постоянно действащата работна комисия, назначена със заповед на ръководителя (съгласно т. 7.2 и т. 7.3 от СС 4 *Отчитане на амортизацията*), която периодически преразглежда метода на амортизация и срока на годност.

Амортизационната норма 100 : 4 год. = 25 %.

ГАК 25 % x 3 060 лв. = 765 лв. - промяна в индивидуалния амортизационен план на дълготрайния актив за 2020 г. в посока увеличение на амортизируемата стойност при наличие на събитие „извършен основен ремонт“.

Година	Срок на годност	Отчетна стойност	Остатъч. ст. 10 %	Амортизируема стойност	ГАН %	ГАК	Акумулирана амортизация На 01.01.	Акумулирана амортизация на 31.12.	Балансова стойност
1	2	3	4	5=3-4-9	6	7=5x6	8	9	10=3-9
2019	5	2000	200	1800	20	360	-	360	1440
2020	4	3800	380	3060	25	765	360	1125	2775
2021	4	3800	380	3060	25	765	1125	1890	1910
2022	4	3800	380	3060	25	765	1890	2655	1145
2023	4	3800	380	3060	25	765	2655	3420	380

Години	Срок на годност	Отчетна стойност	Остагъч. ст. 10 %	Амортизируема стойност	ГАН %	ГАК	Акумулирана амортизация на 01.01.	Акумулирана амортизация на 31.12.	Балансова стойност
1	2	3	4	5=3-4-9	6	7=5x6	8	9	10-3-9
2019	5	2000	200	1800	20	360	-	360	1440
2020 от м. 01 до м. 06	5	2000	200	1800	10 (20x0.5)	180 (360x0.5)	360	540	1460
2020 от м. 07 до м. 12	3.5	3800	380	2880 (3800-380-540)	14.3 (28.6x0.5)	411 (823x0.5)	540	951	2849
2021	3.5	3800	380	2880	28.6	823	951	1774	2026
2022	3.5	3800	380	2880	28.6	823	1774	2597	1203
2023	3.5	3800	380	2880	28.6	823	2597	3420	380

Пояснение: Балансовата стойност на актива е равна на отчетната стойност в края на срока на годност.

При определяне на годишните амортизации амортизируемите активи се разпределят в категориите, определени в Приложение № VI.3., като в съответствие с т. 27 от ДДС № 05 от 2016 г., БАН предоставя възможност на подведомствените си разпоредители с бюджет, които оперират със специализирани активи, сами да определят амортизационната си политика за тези амортизируеми активи.

VIII. ГОДИШНО ПРИКЛЮЧВАНЕ НА СЧЕТОВОДНИТЕ СМЕТКИ, ИЗГОТВЯНЕ НА ОБОРОТНА ВЕДОМОСТ И ГОДИШНИ ОТЧЕТИ

Годишното счетоводно приключване се осъществява чрез редица подготвителни етапи. Подготовката му започва още в края на отчетната година. Тя се състои в изготвяне на указания от БАН-Администрация към звената от системата за основните операции по изготвянето на оборотните ведомости и годишния финансов отчет. Крайният продукт на годишното счетоводно приключване е годишният финансов отчет, който трябва вярно и честно да представя имущественото и финансовото състояние на института.

За да се установи „*вярното и честното*” представяне на финансовото състояние се предприемат следните действия:

- преглед, анализ и съпоставяне на финансовата информация по първичните документи и счетоводни сметки;
- съответствие между осчетоводяването на стопанските операции по счетоводните сметки (чрез извлеченията на сметката) и отразяването им в годишната оборотна ведомост към 31.12.;

- Годишен отчет за касово изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства
- Приложение, което съдържа:
  - ◆ Пояснения за прилаганата счетоводна политика;
  - ◆ Подлежаща на оповестяване допълнителна информация за състоянието и изменението на активи, пасиви, приходи и разходи и задбалансови позиции;
  - ◆ Информация за изпълнението на показателите по бюджета и сметките за средствата от Европейския съюз

В **приложението** задължително да се съдържа информация за **оповестяване на търговските дружества**, свързани лица и техните годишни резултати, в чиито капитал звената на БАН имат дялово участие, промяната на участието в капитала на търговските дружества, свързани лица, в резултат на финансовия резултат за съответната година, осчетоводената преоценка, получените дивиденди и др. причини.

Във връзка с чл. 63, ал. 6 от Закона за счетоводството редът, начинът и сроковете за изготвяне, представяне и публикуване на финансовите отчети на бюджетните организации се определят от министъра на финансите съгласно чл. 170 от Закона за публичните финанси.

Установяването на коригиращи събития се извършва в рамките на съответните срокове за изготвяне и представяне на оборотните ведомости и ГФО, определени в указанията за годишното счетоводно приключване. Коригиращите събития се оповестяват в приложение към ГФО.

IX. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

За всеки отчетен период се прилага една и съща счетоводна политика, за да се осигури възможност на потребителите на информацията да сравняват финансовите отчети за по-дълъг период от време. Промяната се извършва само когато се изисква по закон, от промяна на счетоводни стандарти или ако промяната ще доведе до по-подходящо представяне във финансовите отчети.

Промяната в счетоводната политика не се прилага с обратна сила за минали години, не се преизчислява сравнителна информация за предходни периоди и не се изготвят проформа-отчети / т.8.8 от ДДС №20/2004 г./

Грешки, произтичащи от неотчетени активи и пасиви или от отчетени несъществуващи активи и пасиви, се отразяват чрез съответните сметки от група 69 "Намаление на нетните активи от други събития" и 79 „Увеличение на нетните активи от други събития“. Информацията за това отразяване задължително се оповестява в приложението към Годишния финансов отчет.

В съответствие с разпоредбите на нормативните документи, регламентиращи финансово счетоводната отчетност на бюджетните организации, БАН може да прави промени в счетоводната си политика.

Неразделна част от Счетоводната политика са Индивидуалният сметкоплан и приложенията на раздел VI „Амортизационната политика“, които са задължителни за прилагане от всички звена в системата на БАН.

Контролът по прилагане на Счетоводната политика се възлага на съставителя на ГФО.

Настоящата счетоводна политика е в сила от 01.01.2020 след утвърждаването ѝ от Председателя на БАН и е задължителна за прилагане от всички звена в системата на БАН.

Счетоводна политика на КМНЦ - БАН

Директорът на КМНЦ БАН също утвърждава настоящата счетоводна и амортизационна политика.

Изготвил:
Валентина Кръстева
Главен счетоводител

